

Seminarium stacjonarne eTwinning

dla dyrektorów
placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

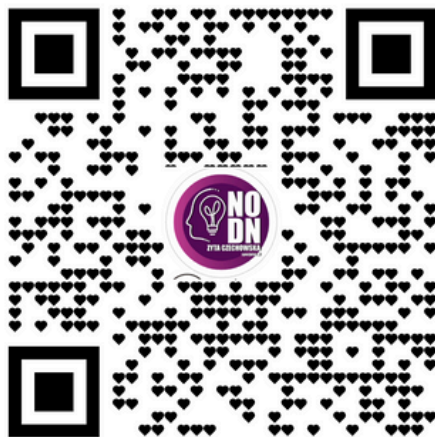
Zachowania trudne uczniów i współpraca z rodzicami

Zyta Czechowska

Zapraszam na media społecznościowe

NODN

INSTAGRAM

LINKEDIN

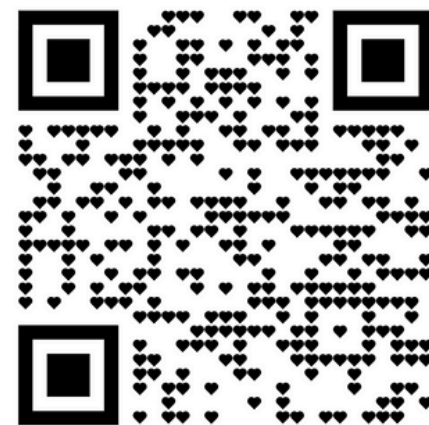
Zapraszam na STRONY INTERNETOWE

BLOG SPECJALNI.PL

NODN

SZKOLENIA SPECJALNI

Seminarium stacjonarne eTwinning

dla dyrektorów
placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

Dlaczego temat jest tak ważny?

W każdej klasie uczą się uczniowie z różnymi potrzebami (SPE, ASD, ADHD, dysleksja, niepełnosprawności itd.

- Trudne zachowania to często forma komunikacji, nie zła wola.
- Ocena zachowania powinna być narzędziem wsparcia, nie kary.

Pytanie do refleksji:

➡ Czy nasze systemy oceniania uwzględniają indywidualne możliwości ucznia?

Seminarium stacjonarne eTwinning

dla dyrektorów
placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

Zachowania trudne

Trudne zachowania to wszelkie działania ucznia, które zakłócają proces dydaktyczny, utrudniają współpracę, powodują dyskomfort u innych uczniów i nauczycieli lub wpływają na bezpieczeństwo.

Zachowanie trudne ma zawsze jakąś funkcję. Jest po coś i na skutek czegoś.

bodziec **reakcja**

Seminarium stacjonarne eTwinning

dla dyrektorów
placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

Przyczyny zachowań trudnych

- Deficyty funkcji poznawczych i emocjonalnych.
- Niezrozumienie sytuacji społecznych.
- Przeciążenie bodźcami (hałas, presja, zmiana rutyny).
- Niska samoocena lub brak sukcesów szkolnych.
- Nieadekwatne oczekiwania dorosłych.

➡ „Zanim ocenimy zachowanie – zrozummy przyczynę.”

dla dyrektorów placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

Zachowania trudne- wśród nich wyróżniamy np.

- **Agresję fizyczną** (uderzanie, popychanie, niszczenie przedmiotów),
- **Agresję werbalną** (krzyk, obraźliwe słowa, groźby),
- **Autoagresję** (samookaleczenia, uderzanie głową w ścianę, gryzienie siebie),
- **Bunt i odmowę współpracy** (ignorowanie poleceń, odmawianie udziału w zajęciach),
- **Wycofanie społeczne** (unikanie kontaktu, brak reakcji na pytania),
- **Stereotypie ruchowe** (np. machanie rękami, kołysanie się, ciągłe powtarzanie fraz bez znaczenia komunikacyjnego),
- **Nagłe wybuchy emocjonalne** (płacz, krzyk, frustracja bez widocznej przyczyny).

dla dyrektorów placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

Konsekwencje

Konsekwencje powinny być dostosowane do wieku i możliwości ucznia:

- **Naturalne konsekwencje** – np. jeśli uczeń zniszczył pracę kolegi, pomaga w jej odbudowaniu,
- **Konsekwencje edukacyjne** – rozmowa na temat wpływu zachowania na innych,
- **Konsekwencje czasowe** – np. „Chwilę odpoczniesz, zanim wrócisz do zadania”,
- **Wzmacnianie pozytywnych zachowań** – nagradzanie prób samoregulacji.
- **Komunikat “ja”**- jest mi przykro, kiedy widzę...chciałabym...

Seminarium stacjonarne eTwinning

dla dyrektorów
placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

Jak minimalizować bodźce wywołujące trudne zachowania?

Zapewnić przewidywalność – stosować stały harmonogram, sygnalizować zmiany,

Dostosować środowisko – ograniczyć hałas, stworzyć przestrzeń do wyciszenia,

Stosować komunikację wizualną – używać piktogramów, planów dnia,

Nauczyć strategii samoregulacji – ćwiczyć techniki oddechowe, wprowadzić przerwy sensoryczne,

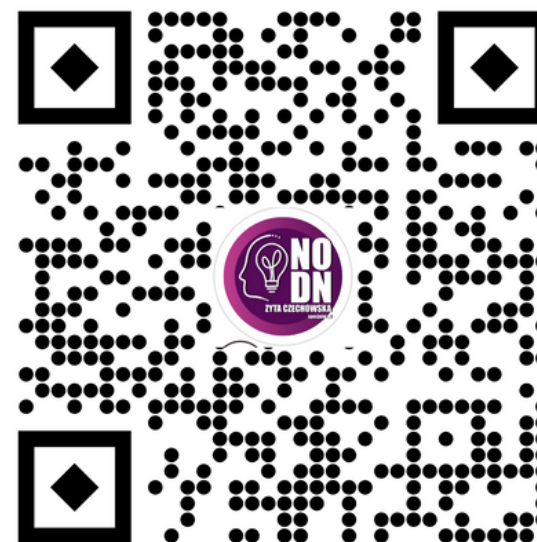
Uwzględnić potrzeby sensoryczne – zapewnić uczniowi dostęp do np. gumy sensorycznej, piłek antystresowych,

Wykorzystywać poczekajki – zająć wolny czas dodatkowymi, lubianymi przez ucznia zadaniami.

Ocena zachowania- co mówi rozporządzenie?

„Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej zachowania ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub inne dysfunkcje rozwojowe, należy uwzględnić wpływ tych zaburzeń lub dysfunkcji na jego zachowanie, na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.”

Seminarium stacjonarne eTwinning

dla dyrektorów
placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

Współpraca z rodzicami

- Partnerska i empatyczna komunikacja.
- Wspólne ustalanie celów i oczekiwań.
- Informowanie o funkcjonowaniu dziecka z uwzględnieniem mocnych stron.
- Dostępność i elastyczność we współpracy.
- Wspieranie rodzica, a nie obciążanie go.
- Pamiętajmy o fazach akceptacji.

Fazy akceptacji

- **Szok i zaprzeczenie** – Początkowa reakcja na diagnozę. Rodzice mogą nie wierzyć w jej prawdziwość, wypierać problem lub szukać błędów w diagnozie. Towarzyszy temu uczucie niedowierzania, odrętwienia i dezorientacji.
- **Gniew i bunt** – Po uświadomieniu sobie powagi sytuacji pojawia się frustracja, złość na lekarzy, los, siebie lub partnera. Rodzice mogą zadawać pytania typu „Dlaczego właśnie my?” lub „Co zrobiliśmy nie tak?”.
- **Targowanie się i nadzieja** – Poszukiwanie alternatywnych rozwiązań, leczenia, terapii, a nawet cudownych metod uzdrowienia. Rodzice mogą angażować się w intensywne poszukiwania specjalistów i próbować „naprawić” sytuację.

Fazy akceptacji

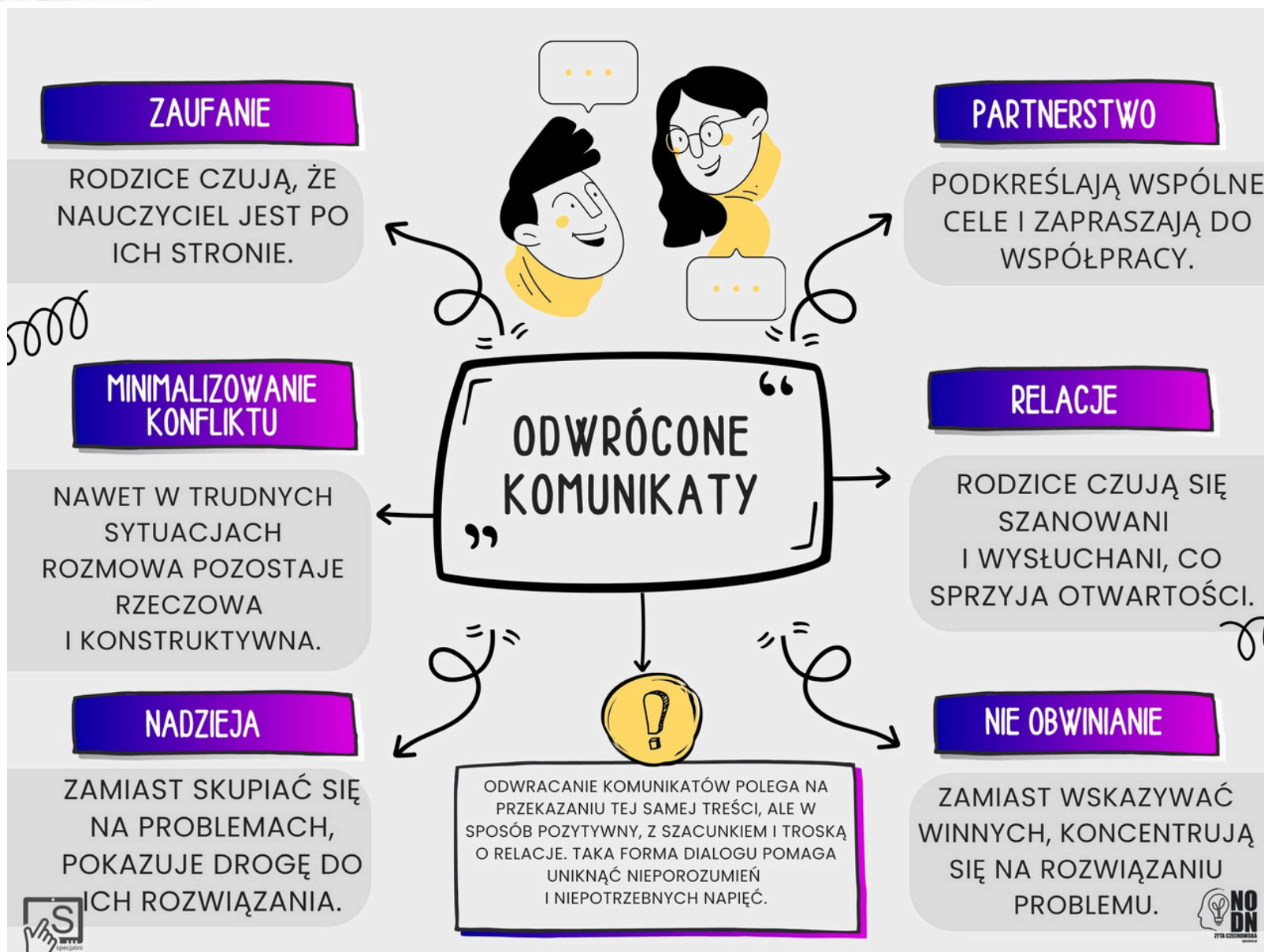
- **Depresja i przygnębienie** – Kiedy rodzice zdają sobie sprawę z trwałości niepełnosprawności dziecka, mogą odczuwać smutek, bezradność, a nawet popaść w depresję. Pojawia się żal za utraconą wizję „idealnego” dziecka.
- **Akceptacja** – Ostatecznie rodzice uczą się żyć z nową rzeczywistością. Zaczynają dostrzegać mocne strony dziecka, akceptują jego ograniczenia i szukają najlepszych możliwości wsparcia i rozwoju.

Te fazy nie zawsze występują w podanej kolejności i mogą się powtarzać w różnych momentach życia dziecka, zwłaszcza przy kluczowych wydarzeniach, takich jak rozpoczęcie szkoły, dojrzewanie czy wejście w dorosłość. Wsparcie psychologiczne oraz grupy wsparcia dla rodziców mogą pomóc w łagodzeniu trudnych emocji i przejściu przez ten proces w bardziej konstruktywny sposób.

dla dyrektorów placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

dla dyrektorów placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

Karta do ćwiczeń odwróconych komunikatów- nauczyciele i specjaliści

Komunikat	Komunikat odwrócony
Państwa dziecko ma bardzo duże problemy z nauką, trudno będzie to poprawić. <i>Ten komunikat brzmi jak ostateczny wyrok, który odbiera nadzieję i motywację.</i>	
Dlaczego nie zajęli się Państwo tą sprawą wcześniej? <i>Sugeruje winę rodziców i wzbudza poczucie wstydu lub obrony.</i>	
To nie jest moja rola jako nauczyciela, żeby się tym zajmować. <i>Brzmi jak odrzucenie współpracy i brak zaangażowania.</i>	
Proszę przestać oczekiwać specjalnego traktowania dla swojego dziecka. <i>Ten komunikat podważa uczucia i troskę rodziców.</i>	
Wasze dziecko przeszkadza innym w klasie. <i>Akcentuje wyłącznie negatywne zachowania, ignorując potencjał ucznia.</i>	
Jeśli nie będą Państwo współpracować, nic z tego nie wyjdzie. <i>Jest to postawienie ultimatum, które może zniechęcić do jakiegokolwiek dalszej współpracy.</i>	

dla dyrektorów placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

Karta do ćwiczeń odwróconych komunikatów- nauczyciele i rodzice

Komunikat	Komunikat odwrócony
"Dlaczego nigdy nie przychodzą Państwo na zebrania?!" <i>(Zamiast zachęcać do współpracy, wywołuje poczucie winy i dystans.)</i>	
"Czy naprawdę nie widzą Państwo, że dziecko ma problemy?!" <i>(Brak empatii, sugeruje zaniedbanie, co może wywołać defensywną reakcję.)</i>	
"Dlaczego nie pomagają Państwo dziecku w nauce w domu?!" <i>(Oskarża o brak zaangażowania, zamiast proponować wsparcie.)</i>	
"Zawsze Państwa dziecko ma kłopoty – nigdy nic się nie zmienia!" <i>(Generalizuje i piętnuje, zamiast szukać konstruktywnych rozwiązań.)</i>	
"Jeśli nie zamierzają Państwo współpracować, to nic tu nie zdziałamy!" <i>(Stawia rodziców w roli przeszkody, zamiast partnerów w edukacji dziecka.)</i>	
"To Państwa wina, że dziecko nie radzi sobie w szkole." <i>(Bezpośrednie oskarżenie, które niszczy relację i zaufanie.)</i>	

Seminarium stacjonarne eTwinning

dla dyrektorów
placówek oświatowych

7-8 lutego 2026, Katowice

Zapraszam do kontaktu:

Zyta Czechowska

kontakt@nodnzytaczechowska.pl

tel.668348494